

ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА ОКТОМВРИ 2022 ГОДИНА

Месечната инфлация е 0.9%, а годишната инфлация е 17.6%. Инфлацията е измерена чрез ИПЦ, като месечната инфлация се отнася за октомври 2022 г. спрямо предходния месец, а годишната инфлация е за октомври 2022 г. спрямо същия месец на предходната година.

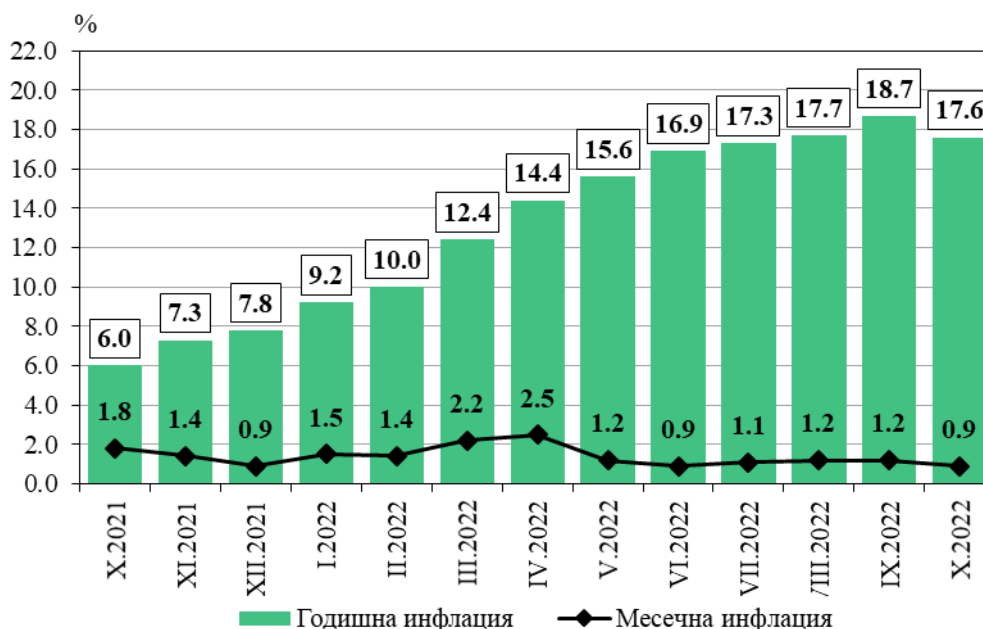
През октомври 2022 г. спрямо предходния месец най-голямо е увеличението на цените в групите: облекло и обувки (+7.0%), развлечения и култура (+2.7%), хранителни продукти и безалкохолни напитки (+2.3%). Намаление на цените е регистрирано в групите: жилища, вода, електроенергия, газ и други горива (-2.1%), транспорт (-1.4%) и съобщения (-0.1%).

Индекс на потребителските цени (ИПЦ)

През октомври 2022 г. **месечната инфлация** е 0.9% спрямо предходния месец, а **годишната инфлация** за октомври 2022 г. спрямо октомври 2021 г. е 17.6%.¹

Инфлацията от началото на годината (октомври 2022 г. спрямо декември 2021 г.) е 15.0%, а средногодишната инфлация за периода ноември 2021 - октомври 2022 г. спрямо периода ноември 2020 - октомври 2021 г. е 13.8%.

Фиг. 1. Инфлация, измерена чрез ИПЦ, по месеци

¹ Според методологията за индекса на потребителските цени (ИПЦ). За повече информация виж „Методологични бележки“ на с. 5 и 6 и табл. 1 от Приложението.

През октомври 2022 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в следните потребителски групи са се увеличили, както следва:

- облекло и обувки - увеличение със 7.0%;
- развлечения и култура - увеличение с 2.7%;
- хранителни продукти и безалкохолни напитки - увеличение с 2.3%;
- здравеопазване - увеличение с 2.1%;
- образование - увеличение с 1.4%;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с 1.0%;
- ресторанти и хотели - увеличение с 0.8%;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с 0.4%;
- жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома - увеличение с 0.4%.

През октомври 2022 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в следните потребителски групи са се понижали, както следва:

- жилища, вода, електроенергия, газ и други горива - намаление с 2.1%;
- транспорт - намаление с 1.4%;
- съобщения - намаление с 0.1%.

През октомври 2022 г. са се увеличили цените на следните хранителни продукти: пипер - с 9.4%, пълномаслено прясно мляко - със 7.6%, картофи - с 6.7%, кашкавал - с 6.5%, сол - с 6.2%, маргарин - с 5.9%, яйца - с 5.5%, нискомаслено прясно мляко - с 4.2%, сирене - с 4.2%, захар - с 4.1%, зрял боб - с 3.6%, кисели млека - с 3.5%, ориз - с 3.5%, трайни колбаси - с 2.4%, зрял чесън - с 2.2%, свинско месо - с 2.1%, кореноплодни зеленчуци (моркови и червено цвекло) - с 2.0%, месо от едър рогат добитък - с 2.0%, леща - с 2.0%, мляно месо (кайма) - с 1.9%, грозде - с 1.9%, цитрусови и южни плодове - с 1.8%, зеле - с 1.6%, ракии - с 1.6%, оцет - с 1.4%, брашно - с 1.2%, газирани напитки - с 1.1%, хляб - с 1.0%, бира - с 1.0%, риба - с 0.9%, малотрайни колбаси - с 0.9%, минерална вода - с 0.6%, вина - с 0.5%, кафе - с 0.5%, плодови сокове - с 0.3%, и други.

През октомври 2022 г. са се намалили цените на следните хранителни продукти: ябълки - с 5.3%, олио - с 2.8%, зрял лук - с 2.3%, листни зеленчуци - с 1.7%, месо от домашни птици - с 1.5%, млечни масла - с 0.2%, и други.

През разглеждания месец в групите на нехранителните стоки и услугите е регистрирано увеличение на цените при: обувки - с 8.9%, облекло - с 6.2%, банкови услуги и такси - с 5.9%, погребални услуги - с 2.1%, пелети - с 2.0%, поддръжка и ремонт на ЛТС - с 1.9%, курсове за изучаване на чужд език - с 1.9%, курсове за водачи на ЛТС - с 1.9%, услуги по обществено хранене - с 1.7%, въглища - с 1.6%, градинарство и цветарство - с 1.6%, химическо чистене - с 1.6%, дърва за отопление - с 1.5%, такси за поддръжка в съсобствени жилищни сгради - с 1.4%, кина и театри - с 1.3%, готварски печки - с 1.3%, бръснаро-фризьорски услуги - с 1.2%, климатични инсталации - с 1.1%, продукти за лична хигиена и козметични продукти - с 0.9%, дизелово гориво - с 0.9%, текущ ремонт и поддържане на жилище - с 0.8%, мебели - с 0.4%, и други.

През октомври 2022 г. в групите на нехранителните стоки и услугите е регистрирано намаление на цените при: централно газоснабдяване - с 30.8%, пътнически въздушен транспорт - с 22.9%, метан за ЛТС - с 21.3%, услуги по краткосрочно настаняване - със 7.0%, автомобилен бензин

A95H - с 3.5%, застраховки, свързани с жилището и автомобилни застраховки - с по 3.1%, автомобилен бензин A100H - с 2.1%, газ пропан-бутан за ЛТС - с 2.0%, телевизори - с 1.2%, почистващи и дезинфекционни средства за дома - с 1.0%, газообразни горива за битови нужди - с 1.0%, прахове за пране - с 0.8%, други пощенски услуги (куриерски услуги) - с 0.7%, и други.

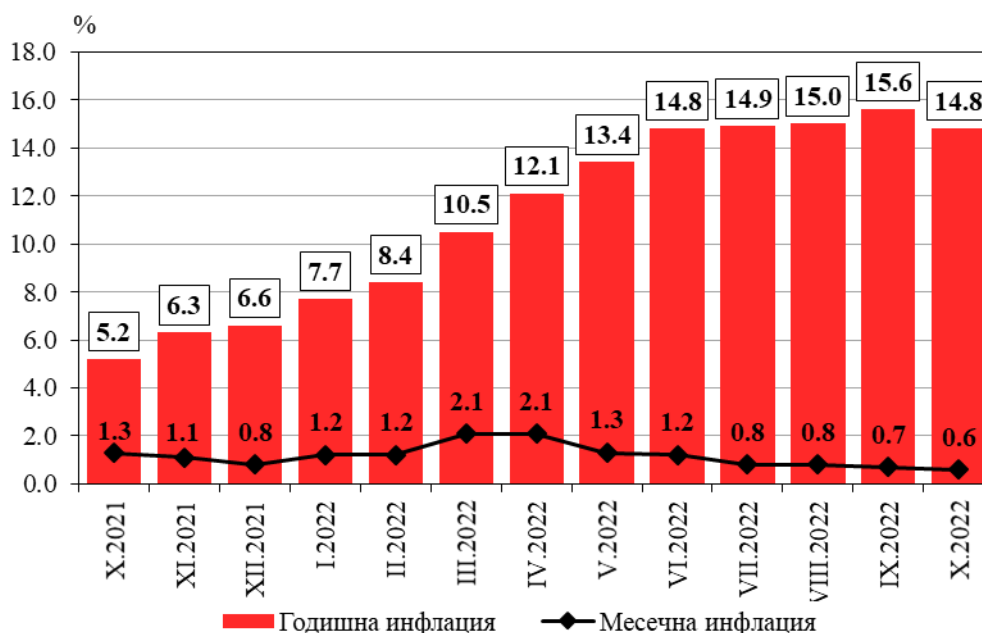
През октомври 2022 г. цените на лекарствените продукти са се увеличили с 2.6%, а цените на лекарските и стоматологичните услуги са се увеличили съответно с 1.1 и 0.7%.

Хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ)

Според ХИПЦ през октомври 2022 г. **месечната инфлация** е 0.6% спрямо предходния месец, а **годишната инфлация** за октомври 2022 г. спрямо октомври 2021 г. е 14.8%.¹

Инфлацията от началото на годината (октомври 2022 г. спрямо декември 2021 г.) е 12.7%, а средногодишната инфлация за периода ноември 2021 - октомври 2022 г. спрямо периода ноември 2020 - октомври 2021 г. е 11.7%.

Фиг. 2. Инфлация, измерена чрез ХИПЦ, по месеци

Според ХИПЦ през октомври 2022 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в следните потребителски групи са се увеличили, както следва:

- облекло и обувки - увеличение с 6.6%;
- хранителни продукти и безалкохолни напитки - увеличение с 2.4%;
- здравеопазване - увеличение с 2.0%;
- развлечения и култура - увеличение с 1.5%;
- образование - увеличение с 1.5%;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с 1.4%;

¹ Според методологията за хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ). За повече информация виж „Методологични бележки“ на с. 5 и 6 и табл. 2 от Приложениято.

- алкохолни напитки и тютюневи изделия - увеличение с 0.5%;
- жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома - увеличение с 0.5%.

Според ХИПЦ през октомври 2022 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в следните потребителски групи са се понижали, както следва:

- жилища, вода, електроенергия, газ и други горива - намаление с 2.9%;
- транспорт - намаление с 1.4%;
- ресторанти и хотели - намаление с 0.9%;
- съобщения - намаление с 0.1%.

Индекс на цените за малката кошница (ИЦМК)

Според **индекса на цените за малката кошница** през октомври 2022 г. се регистрира увеличение с 1.9% на месечна база и с 19.7% от началото на годината (октомври 2022 г. спрямо декември 2021 г.).¹

През октомври 2022 г. цените на стоките и услугите от малката кошница за най-нискодоходните 20% от домакинствата са се променили спрямо предходния месец, както следва:

- нехранителни стоки - увеличение с 3.0%;
- хранителни продукти - увеличение с 2.0%;
- услуги - увеличение с 0.1%.

¹ За повече информация виж „Методологични бележки“ на с. 5 и 6 и табл. 3 от Приложението.

Методологични бележки

Индексът на потребителските цени е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

Хармонизираният индекс на потребителските цени е сравнима мярка на инфлацията на държавите от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. При изчисляването му за 2022 г. за тегла се използват данни за крайните парични потребителски разходи на домакинствата (КППРД) - вътрешна концепция за 2020 г., които са преразгледани и актуализирани, за да бъдат представителни за 2021 г., следвайки методологичните препоръки на Евростат относно конструирането на теглата на ХИПЦ в случай на големи промени на разходите на потребителите¹.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 2015/2010 от началото на 2016 г. беше сменена базисната година за ХИПЦ и всички индекси се изчисляват и публикуват при база 2015 година. Динамичните редове са преизчислени при новата базисна година и са публикувани на сайта на НСИ (www.nsi.bg).

Индексът на цените за малката кошница е измерител на средното относително изменение на цените на 100 социалнополезни и жизненонеобходими стоки и услуги. Теглата за изчисляване на този индекс представляват относителните дялове на паричните разходи на най-нискодоходните 20% от домакинствата. Източник на информацията за теглата е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. Този индекс в година t се изчислява с тегла от година $t - 1$.

Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на **месечната инфлация**.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на **годишната инфлация**.

¹ Guidance on the compilation of HICP weights in case of large changes in consumer expenditures, Eurostat, Directorate C, Macroeconomic statistics, 3.02.2020:

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/10186/10693286/Guidance-on-the-compilation-of-HICP-weights-in-case-of-large-changes-in-consumer-expenditures.pdf>.

Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерители на **натрупаната инфлация от началото на годината**. През декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменение на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на **средногодишната инфлация**.

Статистическа област: Инфлация и индекси на потребителските цени:

[Инфлация и индекси на потребителските цени | Национален статистически институт \(nsi.bg\)](#)

ИС ИНФОСТАТ: Потребителски цени:

https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=68

Метаданни и методология:

[Индекси на потребителските цени \(ИПЦ\) | Национален статистически институт \(nsi.bg\)](#)

Калкулатори на инфлацията:

[Калкулатори на инфлацията | Национален статистически институт \(nsi.bg\)](#)

Приложение

Таблица 1

Индекси на потребителските цени за октомври 2022 година

(Проценти)

Потребителски групи	Тегла	X.2022		
		септември 2022 = 100	декември 2021 = 100	октомври 2021 = 100
00 Общ ИПЦ	100.000	100.9	115.0	117.6
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	31.625	102.3	122.8	126.3
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.934	100.4	103.0	103.3
03 Облекло и обувки	4.296	107.0	108.3	107.9
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	17.193	97.9	120.8	124.2
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома	5.576	100.4	112.6	114.1
06 Здравеопазване	8.090	102.1	104.6	105.0
07 Транспорт	9.127	98.6	111.3	115.1
08 Съобщения	5.402	99.9	102.9	102.2
09 Развлечения и култура	4.608	102.7	102.9	111.3
10 Образование	0.624	101.4	109.7	109.9
11 Ресторанти и хотели	3.689	100.8	118.2	120.7
12 Разнообразни стоки и услуги	4.837	101.0	108.5	109.2
Хранителни стоки	32.997	102.2	122.3	125.7
Нехранителни стоки	36.016	101.3	113.2	115.4
Обществено хранене	3.215	101.7	120.9	123.2
Услуги	27.773	98.4	107.7	110.1

Таблица 2

Хармонизирани индекси на потребителските цени за октомври 2022 година

Потребителски групи	Тегла	X.2022			
		2015 = 100	септември 2022 = 100	декември 2021 = 100	октомври 2021 = 100
	‰	%			
00 Общ ХИИЦ	1000.000	127.87	100.6	112.7	114.8
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	227.300	154.13	102.4	122.9	126.4
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	57.880	116.63	100.5	103.8	104.1
03 Облекло и обувки	38.676	107.63	106.6	108.6	108.2
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	119.880	147.75	97.1	119.5	122.5
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома	62.879	119.46	100.5	112.0	113.2
06 Здравеопазване	86.139	110.57	102.0	104.7	105.1
07 Транспорт	137.521	118.80	98.6	110.5	114.3
08 Съобщения	56.268	88.91	99.9	102.9	102.2
09 Развлечения и култура	78.210	114.24	101.5	104.8	107.8
10 Образование	15.152	138.53	101.5	110.0	110.2
11 Ресторанти и хотели	62.278	141.85	99.1	113.6	116.5
12 Разнообразни стоки и услуги	57.818	126.89	101.4	108.2	108.9

Таблица 3

**Верижни индекси на цените за малката кошница
от 100 социалнополезни и жизненонеобходими
стоки и услуги на най-нискодоходните 20% от
домакинствата за октомври 2022 година**

Потребителски групи	Тегла	(Проценти)
		Х.2022 септември 2022 = 100
Общ ИЦМК	100.000	101.9
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	49.460	102.0
Облекло и обувки	4.357	107.6
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	26.006	100.5
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома	2.598	98.3
Здравеопазване	11.029	105.1
Транспорт	1.109	100.0
Съобщения	0.111	100.0
Развлечения и култура	0.605	101.7
Разнообразни стоки и услуги	4.726	100.3
Хранителни стоки	49.460	102.0
Нехранителни стоки	28.486	103.0
Услуги	22.054	100.1